

# Spanje EXREMADURA

September – oktober 2003

## In het land van de conquistadores

### Proloog Andalucia en de Sierra Morena

Met een klein vliegtuig van SN Brussels Airlines landen we even na de middag op de luchthaven van Sevilla. De landstreek Extremadura heeft immers geen directe luchtverbinding met het buitenland, zodat Madrid of Sevilla zich als naaste bestemming opdringen. We kozen voor Sevilla wegens vermoedelijk toch minder hectisch dan de metropool Madrid.

Bij de incheckbalie te Zaventem was men zo gul om geen extra kosten voor de fietsen aan te rekenen. Het was lang geleden dat ik dat nog mocht meemaken, betalen was de laatste jaren de regel, ongeacht of het een charter- dan wel een lijnvlucht betrof. Ik neem aan dat het met de crisis in de luchtvaart te maken heeft; er zal wel een of andere order van hogerhand zijn om het de passagiers niet moeilijk te maken met overgewichtproblemen.

Eenmaal in het vliegtuig konden we de inscheping van de bagage volgen. We merkten hoe onze fietsen eerst ingeladen werden en dan weer uit de buik van het toestel gehaald en op de kar gezet, die bovendien een eindje van de romp weg werd gereden. Wat was er aan de hand? Mochten de fietsen in laatste instantie toch niet mee, ofschoon we, zoals steeds, nadrukkelijk om toestemming hadden gevraagd? Was er een administratief probleem? Ongerust begaf ik me naar de uitgang van het vliegtuig, waar ik op een mannetje van de laaddienst botste.

“Is er een probleem met de fietsen?” vroeg ik. “Ah, dan bent u misschien meneer Michiels?” Ik knikte bevestigend.

“Er is inderdaad een klein probleem met de fietsen, meneer. Ze kunnen niet in de laadruimte doordat de dozen waarin ze verpakt zijn te groot zijn voor de deuren.” Ik kijk bedenkelijk. Is dit vliegtuig zó klein dat er geen fiets in kan? “Maar we kunnen dat eenvoudig oplossen, meneer, als we fietsen uit de dozen mogen halen. Dan kunnen we ze mits wat manoeuvreren in de laadruimte krijgen”, vervolgde de man. De schrik legde een klamme hand om mijn hart. Flitsen van horrorverhalen over dichtgeplooid voorvorken, verbogen velgen en verbrijzelde derailleurs gingen door me heen.

“We doen dat wel vaker”, zei de man toen hij mijn vertwijfelde gezicht zag. Ik besepte geen keus te hebben. De hele vlucht lang heb ik dan ook ietwat ongerust op het weerzien met de fietsen zitten wachten, een gebroken computerkabeltje is al het minste onheil dat kon gebeuren. Maar dat is allemaal overbodig gebleken: de fietsen komen gaaf toe, ook zonder dozen.

We rijden weg van het drukke Sevilla, noordwaarts, tot Alcalá del Rio. Er is het verwachte hectische grootstadsverkeer natuurlijk, met vervaarlijke vrachtwagens op de relatief smalle weg. Het is warm, zo'n dertig graden schat ik, en er staat een ferme oostenwind. Met slechts één sandwich-met-kaas als middagmaal op het vliegtuig (ook dat is de crisis in de luchtvaart) is mijn energievoorraad net opgebruikt als we na 22 kilometer Alcalá, een aardig ogend wit stadje op een heuvel bij de Guadalquivir, binnenrijden.

Na de siësta, na vijven dus, gaan we het stadje binnen voor een verkennende wandeling. Het is er overal nog steeds doodstil, vooral in de hoger gelegen wijken van de 'oude' stad, die op de rivier uitkijkt. Alle blinden zijn gesloten en alle deuren potdicht, auto's staan in onafgebroken rijen tegen de stoepen geparkeerd. Na enig zoeken vinden we een terras op een pleintje. Het is het enige met een seksegemengd publiek, alle andere bars zijn mannenbastions.

Alcalá del Rio is geen dorp, maar een kleine stad. Toch is er géén restaurant, maar we kunnen terecht in een bar nabij het *hostal*. Het is een bar zoals vele hier: kratten en flessen staan in de gelagzaal opgestapeld tegen de muren, rommel overdekt de vloer, gokautomaten staan te flikkeren, de radio blèrt, de teevee schettert. Tijdens de maaltijd zijn we ongewild kijker van een reclameblok van wel een kwartier en krijgen binnen het uur de escapades van een stier opdield, die zijn loopterrein van de arena tot de tribunes heeft verruimd en daar onder de toeschouwers behoorlijk wat schade weet aan te richten vóór het dappere beest door een agent van op veilige afstand wordt neergeknald. De op het botte af gemelijke kelner kwakt de schotels op tafel, maar de maaltijd is behoorlijk.

De eerste dagrit gaat vanuit de vlakke van de Guadalquivir naar Cazalla de la Sierra, een naar verluidt toeristisch ontlukend plaatsje in de Sierra Morena. Deze lage bergketen, die gans Andaloëzië van de rest van Spanje scheidt, heeft toppen van amper 1000 meter, zodat ook de Spanjaarden er niet uitkomen of ze hem wel een *sierra* kunnen noemen. Alcalá ligt zo goed als op zeeniveau, Cazalla op zo'n 600 meter.

We volgen eerst nog een tijdje de Guadalquivir en buigen dan noordwaarts af. Het landschap wordt er meteen een stuk beter op: olijven en dennen op glooiende heuvels en 30 kilometer lang is er geen huis te zien, het is een verademing na de ordinaire vlakke. Aanvankelijk golft het terrein zacht, maar vooral vanaf San Pedroso worden de hellingen krachtiger en langer, met slechts af en toe een stuk vals plat of een korte afdaling. En ondertussen is het de middag voorbij, de zon brandt. In de schaduw wordt het wel niet echt heet en de wind verfrist, maar toch bereik ik na een tijd het punt waarbij

mijn lichaam de warmte niet meer afgevoerd krijgt, zodat ik niet meer van het hijgen af geraak en mijn benen van was lijken. Naar het einde toe wordt het met de zakkende zon weer wat beter, maar toch ben ik ten einde krachten als we Cazalla binnenrijden. In die toestand lokt het niet om op de camping de tent op te zetten; we kiezen voor een *fonda*, een eenvoudig pension bij particulieren.

Deze *fonda* heet La Mariposa, en dat is het mooiste eraan: de vlinder. Het kamertje evenwel is alles behalve idyllisch en heeft meer van een kluizenaarshol: het is er donker als in een grot, aan het plafond hangt een peertje. Ik ga op het bed zitten en zak meteen door tot op de vloer. De muren zijn van ruw gestreken leem, eenvoudig gewit en versierd met van de allergenste godsdienstige kitsch. Ook op de trap trouwens staat het vol met Mariabeelden en heilige harten in kransen van kunstbloemen. Als ik een tas tegen een muur zet, valt er een klodder zandcement af. Maar er is wel warm water op de belendende badkamer.

## Het Zuiden Door de Tierra de Barros naar Mérida

Het is een lange etappe van om en bij 100 kilometer naar Zafra. Ontbijt op de kamer, inpakken, opladen, dan nog boodschappen in de lokale supermarkt: het is kwart over negen als we vertrekken. Tot Alanis gaat de weg nog flink op en neer in het mooie, golvende landschap van de Sierra Morena en is het lekker ochtendlijk fris. Dan slaan we noordwest af, zodat we de wind mee hebben. Op dat moment is hij nog niet echt sterk, maar we vertrouwen erop dat hij, net als gisteren, in de loop van de dag zal aanzwellen en een bondgenoot worden in deze lange rit naar Zafra.

In Guadalcanal gaan we op zoek naar een kop koffie. In kleinere plaatsen zoals dit zijn terrasjes waar je knus onder een parasolletje kan zitten niet de regel: het bouwpatroon is zo compact en de straten zijn zo smal dat er amper plaats is voor de kerk, laat staan voor zo iets werelds als een terras. We gaan dan maar naar binnen in één van de bars. Het is een bar met veel *couleur locale*: ongezellig, lelijk en lawaaierig. Stapels kratten en vaten staan slordig opgestapeld tegen de kitscherig opgesmukte muren. De toghangende mannen gooien achteloos papier en sigarettenpeuken op de vloer. Het gaat er levendig aan toe, er wordt met luide stem geroepen, ruw en direct. Dit is geen plek voor mietjes, maar een authentieke ontmoetingsplaats voor vlugge sociale contacten onder mannen. We zitten er verweesd tegen de

betegelde muur aan een tafeltje. De mannen schenken ons geen aandacht.

Als we de zaak verlaten, verrast het me dat het al bijna middag is, terwijl we nog maar een kwart van de afstand afgelegd hebben. Met nog 75 kilometer te gaan ziet het er dus niet echt goed uit en we beginnen nog wat vuriger op die aanzwellende rugwind te hopen.

Dan rijden we de landstreek Extremadura binnen. We blijven nog een tijdlang boven op de flanken van de Sierra Morena, vanwaar we een mooi uitzicht hebben op de helle, lichtgele vlakke beneden. Het terrein is ondertussen afgevlakt tot een zacht golvend plateau waar – hoera! – de wind vrij spel heeft, de wind die ondertussen inderdaad tot de verhoopte sterkte is aangegroeid. Tegen 25 à 30 per uur sjezen we nu op de grote molen vooruit, los over de hellingen heen, en dat zonder een trap te geven. Zo is nu eenmaal fietsen: de ene keer is het wroeten en stampen voor elke meter, de andere keer hoeft je maar met je luie gat in het zadel te zitten en de kilometers vliegen onder je door.

Na Llerena komen we terecht in wat de typische landschappen van de Extremadura zullen blijken: olijfgaarden op uitgebleekt geel grasland, als een savanne, en zongeschroeide, gemaaide graanvelden. Het heeft allure door zijn schier eindeloze uitgestrektheid. We zullen er de volgende weken steeds opnieuw mee geconfronteerd worden.

Als rond half vier de dag op zijn heetst is, valt onze snelheid enigszins terug. Maar ver is het dan niet meer tot Zafra, waar we, nauwelijks getekend, tegen vijven binnenrijden. We vinden er snel een comfortabel *hostal*. Dan begeven we ons naar het station, want morgen willen we de trein naar Cáceres nemen. De trein gaat vlak na de middag, horen we.

We brengen de volgende ochtend dan ook rustig slenterend en luierend en koffieslurpend te Zafra door. Het is een gemoedelijk, rustig en prettig stadje. Er zijn pleintjes met arcaden, terrasjes onder palmbomen, schaduwrijke parken en een paar bezienswaardigheden die ofwel onvindbaar zijn of gesloten blijken.

Als we doodbedaard met onze bepakte fietsen in het stationnetje aankomen, blijkt evenwel dat de trein al twee uur weg is. We staan verbijsterd: blijkbaar hebben we gisteren iets verkeerd begrepen, of niet goed verstaan of gehoord. Er is tegen valavond nog wel een andere trein naar Cáceres, maar het lokt ons niet om daar dan in het donker aan te komen. Na kort beraad beslissen we het reisschema om te gooien en vandaag nog, nu meteen, met de fiets door te rijden naar Mérida. Het is twee uur als we vertrekken, maar met de ruggensteun van de wind zal het wel lukken om nog op een redelijk uur aan te komen.

De streek waar we nu doorheen gaan, heet Tierra de Barros en is dunbevolkt. Het terrein is sterk golvend eerst en met erg bekoorlijke landschappen ten noorden van Zafra, dan vlakken de hellingen wat af. De wind is van de partij, zodat we flink opschieten. Het is bovendien erg rustig op de lokale weg en na Almendralejo zelfs nagenoeg verlaten. Immense landschappen zonder veel spektakel, maar groots, ver en weids, en met rechts vóór ons, tegen de horizon maar allengs naderbij komend, een kleine, grillige keten, de Sierra de los Santos, die de eentonigheid verbreekt. Het is het meest aansprekend landschap tot hiertoe en we kunnen

er met de steun van de wind als vanuit een zetel van genieten, niet gehinderd door zweten en puffen, stampen en sleuren. We halen een onwaarschijnlijk gemiddelde van 22 km per uur en rijden om 7 uur Mérida binnen. De camping ligt 3 eindeloze kilometers verder bij een drukke invalsweg.

De volgende dag gaat op aan een bezoek aan de stad, waar we te voet naartoe gaan langs de drukke N430. Mérida is ontstaan in de Romeinse tijd en heeft meer overblijfselen uit die periode dan om het even welke andere Spaanse stad. Meer bepaald het Romeins Museum is een publiekstrekker, en terecht. Het gebouw zelf is in de stijl van de Romeinse *basilica* gebouwd en consequent opgetrokken in baksteen. We bezoeken ook het amfitheater en het theater, het laatste met gerestaureerd podium en reusachtige achterwand.

Tijdens de middag, in de stille uren, is het heeft in de straten. We bewegen zo weinig mogelijk, zoeken koelte bij de rivier en op beschaduwde terrassen. Ook de Spanjaarden vinden het nu te warm, want terwijl het stadscentrum rond het middaguur nog gonsde van de bedrijvigheid, de winkelstraten overdruk waren, heersen nu alom stilte en verlatenheid. We zitten de siësta geduldig uit en keren dan terug naar de camping.

Het is zaterdagavond nu en drukker dan gisteren op het terrein. Spanjaarden houden ervan er in het weekend op uit te trekken, mét tent of caravan. Zo heeft zich in onze directe buurt een piepklein tentje neergezet. In het bijhorende autootje is een teevue geïnstalleerd, want men wil toch niet de zaterdagse voetbalmatch missen. Op de N430 raast het verkeer onverminderd langszij en vanaf zonsondergang weerklinkt uit alle windstreken niet aflatend hondengeblaf in alle mogelijke tonen, van hoge kef tot sonore woef. Toch vallen we, dank zij oordoppen en een kleine dosis gewenning, probleemloos in slaap.

## Het Oosten Trujillo en Guadalupe

De belangrijkste toeristische trekpleisters van Extremadura bevinden zich in het centrale deel van de streek: de steden Trujillo en Cáceres en de abdij van Guadalupe. We buigen eerst af naar het oosten, naar Trujillo en Guadalupe. De stad Cáceres staat later op het programma, als we vanuit het noorden weer naar het vertrekpunt zullen terugkeren.

Na de hitte van gisteren lijkt het of er een weersverandering aan de gang is: er hangen hoge wolkenluiers, de verte is wazig, de lucht

voelt vochtig aan. De wind waait uit het westen, vanuit de oceaan, en het wordt overdag minder warm, al trekt de zon geleidelijk nog wat aan. Was de warmte van gisteren het laatste exploit van de zomer? Zijn dit de eerste voortekenen van een nieuw seizoen?

De afstand tussen Mérida en Trujillo is best overbrugbaar in één dag, maar we kiezen voor een wat rustiger aanpak en verdelen het traject over twee dagen. Zo kunnen we ook

kleinere wegen volgen en de verkeersdrukte ontlopen.

De eerste 50 kilometer gaan we richting oost. Op het lichtlopend parcours halen we, de wind in de rug, weer flink wat snelheid. Anders dan de vorige dagen is de streek een redelijk intensief bewerkt landbouwgebied met kleine percelen en veel verspreide bewoning. De uitgestrektheid maakt plaats voor een chaotische lappendeken, een beetje zoals bij ons, maar minder groen. In het landelijk stadje Don Benito nemen we een lange pauze met koffie onder de arcaden op de onvermijdelijke Plaza Espagna (zo heet stevast de grote markt in Spaanse steden als ze niet Plaza Mayor heet).

Dan draaien we de neus naar het noorden, maar anders dan verwacht komen we niet in landelijke verlatenheid terecht. Het terrein wordt zo goed als vlak en heeft meer industrie ook bovenop de kleinschalige landbouw. Voeg daar nog een portie grootschalige wegenwerken aan toe en het wordt zo'n traject waarbij je de blik maar best naar binnen keert.

Het eindpunt van de dag is Mijajadas, een plek die twijfelt tussen een kleine stad en een uit zijn krachten gegroeid dorp. De camping is 13 kilometer verderop langs de vierbaanse E90. Die *autovia* vinden we er toch teveel aan, zodat we kiezen voor een kamer in een *hostal*.

De volgende ochtend gebruiken we het ontbijt in één van de plaatselijke bars. Zo'n *desayuno* is leuk voor de sfeer, maar stelt niet veel voor: een *tostado* of geroosterd broodje (één) met confituur of kaas of vleeswaren en een deugdloze grote kop koffie. Voor fietsers absoluut onvoldoende.

Dan gaat het verder naar Trujillo. Het landschap krijgt geleidelijk weer wat vorm, maar echt verkeersarm is de regionale EX206, die een verbinding binnendoor met Cáceres biedt, niet te noemen. Af en toe zijn er autoluwe pauzes, maar dan weer duiken lange slierten wagens op in alle maten en gewichten, en ze rijden snel op de vlekkeloos aangelegde, brede weg.

Pas als we halverwege van de weg afgaan, recht op Trujillo af, wordt het rustig. Vanaf dan is het prettig fietsen door een landelijke streek met de ruimte en de verre horizonten waaraan we eerder al gewend waren geraakt. Het mooist zijn de laatste 10 kilometer, als we Trujillo van ver op zijn heuvel zien liggen, scherp afgetekend in het heldere licht tegen een strakblauwe hemel. De weg golft zacht; elke keer als we op een glooiing boven komen, zien we de stad weer een beetje meer uitvergroten. Het geeft een sterk gevoel van aankomen op eigen kracht, als bij de trage reizigers van weleer. Tenslotte gaan we tegen de stadshoevel op, eerst door nieuwerwetse buitenwijken, dan over keiensteegjes, klimmend, naar de Plaza Mayor.

De aankomst op het plein maakt een sterke indruk.

Na een heerlijke nacht in het rustige pension volgt een 'luie' dag te Trujillo. Het stadje heeft zelf geen geschiedenis gemaakt, maar is wel de wieg geweest van ene Francisco Pizarro, de befaamde *conquistador* uit de 15<sup>de</sup> eeuw, die de Incabeschaving heeft 'ontdekt', ter plekke veel volk dat in de weg liep, heeft afgeslacht en hun goud heeft gestolen, waarmee hij dan zijn geboortestad de verschuldigde luister kon schenken. En dat alles mede in naam van het christendom. In zijn spoor zijn nadien nog een hele trits familieleden en ook telgen van andere geslachten naar Zuid-Amerika getrokken. De landstreek Extremadura heeft trouwens nog meer van dat soort volk voortgebracht: de ruigheid van de *conquistadores* is wellicht evenredig met de hardheid van het bestaan in deze toen arme streek.

Het historische Trujillo, amper een heuveltop groot, omvat dan ook een aantal imposante *palacios* en *iglesias*, gebouwd in een halve cirkel onder de beschermende muren van de *alcabala*, de burcht uit de Moorse tijd. Wij houden er nu, een half millennium later, een interessante wandeling als door een miniatuurstadje aan over, met als onvermijdelijk rustpunt de majestueuze, enigszins driehoekige Plaza Mayor, waar trouwens een groot uitgemeten standbeeld van Pizarro nog steeds een portie conquistador-drift staat uit te stralen.

Van Trujillo trekken we rechtstreeks naar dé trekpleister bij uitstrek van Extremadura: het klooster van Guadalupe. Het eerste deel van het traject, tot Zorita, is fors klimmend en dalend, nadien vlakken de heuvels af tot een golvend plateau waarop het vlot fietsen is. Het decor is het typerende landschap van hier: eindeloze, zongebleeke graslanden, bezaaid met de donkere vlekken van olijfbomen, waaronder hier en daar schapen of runderen grazen en in de schaduw liggen. Vooral tussen Zorita en Logrosán is het landschap groots in zijn eentonigheid. Grootgrondbezit is hier in Extremadura nog steeds in voege, vertelt ons een uit Luik teruggekeerde migrant in een curieus amalgaam van Spaans en Frans. Met een kapotte rug is hij uit de Waalse mijnen ontslagen en teert nu op een (Belgisch) invalidenpensioen.

Naar het einde van de rit toe trekken we de Sierra de Guadalupe binnen en verandert het landschap drastisch: eucalyptus verdringt de olijfbomen, zwoele geuren waaien over de weg. De camping van Guadalupe ligt eens te meer ver van het centrum en oogt troosteloos verlaten. Dan maar op naar het dorp voor logies. Kamperen is voor fietsers niet altijd evident in

deze streek. De campings liggen haast altijd ofwel langs drukke wegen en/of ver van de centra. Dat vormt voor gemotoriseerde reizigers geen probleem, maar voor een fietser is het niet aantrekkelijk om na een dagrit's avonds nog een toemaatje van 10 tot soms 20 kilometer te presteren.

We proberen eerst het gastenverblijf van het klooster (een *must*, zegt de reisgids), maar schrikken terug, niet voor de drie receptionisten die ons bij de balie ontvangen en sceptische blikken op onze blote benen werpen, maar voor de prijs. We kiezen dan maar voor een bescheiden pensionnetje, dat slaapt net zo goed, zij het met minder stijl.

Guadalupe is een klooster waarrond een dorp is gegroeid. Het dateert uit de 14<sup>de</sup> eeuw en groeide dank zij het goud van de *conquistadores* uit tot één van de belangrijkste religieuze centra van Spanje en van katholiek Europa. Dat is meteen al aan de brede trappen naar het royale bordes te zien waarop het klooster is gebouwd, aan de rijk versierde gevels, aan de gestileerde torens, aan de bronzen, gesculpteerde poorten.

We kopen een kaartje voor het geleid bezoek en worden nog snel aan een reeds vertrokken groep toegevoegd. We zijn benieuwd ook naar het werk van de schilder Zurbarán, waar onze vriend Joris Tulkens zijn thriller 'Dodelijk vuur' op gebaseerd heeft. Eerst schuiven we langs rijen met gouddraad geweven kazuifels, dan langs reusachtige, prachtig geïllustreerde gebeds- en zangboeken. Even verder in het museum hangen de 8 kleine Zurbaráns nog steeds in hun kast (en zijn dus niet door een tussen Spanje en België heen en weer rijdende trucker gestolen). De gids trekt achteloos verder, trappen op en af, van zaal naar zaal, de wriemelende groep achter hem aan, en achter elke nieuwe deur volgt een nieuw vertrek met nog meer kasten en schilderijen, met steeds nieuwe werelden van brokaat en zilver. De stem van de gids is hard, onverschillig en koud, de lucht is muf in vertrekken die nooit daglicht zien. Met kramp in de nek dwing ik mezelf naar de versierde gewelven te kijken, en stilaan voel ik me misselijk worden van al die weelde en overdaad, van de gouden schalen en zilveren bekers, van de reusachtige schilderijen en de massieve, marmeren grafzerken. Tenslotte bevind ik me, ergens hoog en ver weg, in een kleine kapel, oog in oog met het hoogtepunt van de rondleiding: de zwarte madonna van

Guadalupe. Een monnik duikt op vanachter een gordijn en laat ons één voor één de relikwie kussen, bij een vrouw lopen de tranen over haar wangen. Ik snak naar buitenlucht evenwel, stort me na deze apotheose de trappen af (beheerst, dat wel, zo'n klooster heeft zijn sfeer) en heradem als ik weer buiten de poorten de avondlucht zie. Beneden het bordes wachten de terrasjes en prullariawinkels.

We trekken verder noordwaarts door de Sierra de Guadalupe. De rit begint met een forse klim in de zachtwarme, windstille ochtend, 4 kilometer lang en met een steile voet, die een prachtig panorama biedt van de vallei met het klooster. De hemel is strakblauw en amper een auto verbreekt de stilte. Dan volgt een lange afdaling over een prettig slingerende weg en met veel schaduw. Het landschap is erg mooi, ruiger dan de Ardennen toch, en wint nog aan kracht als, tegen het einde van de afdaling, links van ons de Sierra de Viejas opduikt, een langgerekte, spitse, grillig op en neer golvende kam, die ons zo'n 20 kilometer gezelschap houdt. Het wordt één van de beste dagen van de reis.

De weinige dorpen hier hebben alle een naam met als toevoeging *de Ibor*. De streek heeft een reputatie als kaasproducent en lijkt meer authentiek dan we tot hiertoe gewend zijn. Een paar verschijningen uit een voorbije tijd kruisen ons pad: mannen op hun muilezel, onderweg naar of van het veld, vrouwen vóór hun deur, wevend of hakend. Men is niet erg goedlachs tegen ons, vreemden, ook oogcontact wordt vermeden.

De weg blijft ook na Castañar de Ibor flink golgen en het landschap blijft bekoren. Na de Sierra de Viejas krijgen de heuvels roodbruine kleuren, de uitgestrekte olijfgaarden liggen er keurig bij. We picknicken onder een boom met een weids uitzicht op de omringende heuvels.

Uiteindelijk komen we boven op een plateau terecht dat uitkijkt op de vallei van de Taag. Snel komt nu de afdaling naar de rivier, die hier, als zo vaak, tot nutsvoorziening in de vorm van een stuwmeer is omgebouwd. We zakken zo'n 300 meter en het is meteen een stuk warmer. Er hangen nu ijle wolkenluiers aan de hemel en de lucht voert een zweem van klefheid met zich. Zo bereiken we Naval Moral de la Mata, een nijver en welvarend stadje zo te zien, waar behalve op krachten komen voor ons niets aan de orde is.

## Het Noorden

### La Vera, het Park van Monfraguë en de Sierra de Gata

Na Guadalupe bezoeken we het meest noordelijke deel van Extremadura. We beginnen

met een streek die tegen de zuidflank van de Sierra de Gredos aanleunt en onder Spanjaarden



tombolaverkoopster, een wat truttig ogende vrouw van middelbare leeftijd. Ze verkoopt goed. Regelmatig halen de klanten hun geldbeugel boven om een lot te kopen, wat telkens tot een opgewekt gesprek leidt. Maar hoewel iedere passant in zijn portemonnee tast om een winkelkarretje los te maken en alhoewel velen nog eens, na gedane inkopen, de geldbuidel bovenhalen voor zo'n loterijbiljet: de stille bedelares krijgt niets, *nada*.

Na Plasencia is het lange tijd druk op de weg. Het landschap is versnipperd in kleine landbouwpercelen. Pas na Pozuelo de Zarzón herwint de natuur weidsheid en steeds meer schoonheid naarmate we de Sierra de Gata naderen, de bergketen die Spanje van Portugal scheidt. De zuidelijke flank van deze bergketen is dicht begroeid met pijnbomen en nog groener dan de streek La Vera van een paar dagen geleden.

Tijdens de klim naar het dorp Gata worden we aangevallen door een heel leger agressieve vliegen, die hier onder het welige groen welig tieren. Met tientallen zwermen ze rond mijn kop, strijken neer op mijn ogen, dringen mijn neusgaten binnen, zoemen in mijn oor. We zijn verplicht om halt te houden en ons met insectenwerend spul in te smeren om ze af te houden. Dat helpt, al blijven ook nadien enkele specimens hardnekkig tekeer gaan.

De dorpen in deze streek zijn bijzonder mooi en authentiek: San Juan, Torre de don Miguel en ook Gata zelf, waar een authentieke bergsfeer hangt rond het sfeervolle plein. En opmerkelijk: de mensen zijn goedlachs en bijzonder vriendelijk. Dat is nieuw op deze reis: in de meeste contacten en met name in de horeca zijn de mensen eerder stug, soms ronduit nors of op het randje van het onbeschofte af. Hier tovert onze passage een glimlach op de gezichten en roept men ons *buon viaje* toe.

De camping van Gata ligt spijtig genoeg weer een flink eind van het dorp vandaan, zo'n 5 kilometer. We zijn er helemaal alleen. Alleen in het gezelschap van een twintigtal verlaten, leegstaande caravans, alleen met het geritsel

van hoge bladeren in de windstille avond. Alleen met een uil die roept in de verte.

We worden gewekt door de regen. Het is dan 7 uur en buiten is het nog volslagen donker, ook de lichten op de camping zijn gedoofd. De vlaag duurt kort, maar is hevig en een half uur later volgt een wteede. Het is duidelijk: dit is geen onschuldig gedruppel meer. Terwijl het valse morgenlicht door de wolken filtert, begint het tenslotte langdurig, aanhoudend en hard te regenen. We willen zo nodig de tent uit voor de ochtendplas, maar moeten daar noodgedwongen vanaf zien. In de voortent vormen zich plasjes, die steeds verder uitdeinen. We moeten de fietstassen op plastic zakken leggen om ze droog te houden.

Tegen 9 uur neemt de bui in hevigheid af. Ik loop naar de receptie voor brood en weerbericht. Vandaag regen, zegt de vriendelijke dame in vlekkeloos Frans, pas morgen wordt het een beetje beter. Een weinig meer zuidwaarts is het ook minder erg, voegt ze eraan toe. In de tent haal ik de kaart te voorschijn: de bergketen die hier de grens met Portugal vormt, gaat tot 1500 meter hoogte. Daarvandaan komt dus al dat overdadige groen hier: deze Sierra de Gata is een regenput, een klein Tirol.

Tegen 11 uur, als het al geruime tijd droog is gebleven, besluiten we toch maar te vertrekken. We pakken de kletsnatte tent in, trekken de regenhoezen over de tassen. De wolken hangen nog steeds laag, kleven tegen de flanken van de heuvels aan. We passeren een uitgestrekt, door bosbranden geteisterd gebied, bosbranden die deze zomer geruime tijd het internationale nieuws haalden. Na een uur fietsen, even vóór Moralejo, worden we evenwel overvallen door een felle stortbui, waarvoor we nog net tijdig kunnen schuilen in een stalletje-met-stro. We moeten lang wachten, speuren telkens weer de hemel af, maar kunnen uiteindelijk niets anders doen dan de rit stop te zetten en even verder, in Moralejo, een kamer te zoeken. De rest van de etappe is dan voor morgen. We zijn amper 20 kilometer ver.

## Het Westen Alcántara en Cáceres

De volgende ochtend zitten we in een bar tijdens het *desayuno* mistroostig naar buiten te kijken, naar de brede laan waar mensen onder regenschermen tussen de grote plassen hun weg zoeken. Al sinds de grauwe dageraad plent de regen onophoudend neer, de hemel is één grijze soep. Een joviale man zegt ons, als hij verneemt dat we met de fiets zijn, dat we hier in de zomer moeten fietsen, niet in de winter. Daar schrikken

we van: in de winter. We houden het erop dat alleszins de nazomer ten einde is, maar meer toch niet? De weerberichten voor de volgende dagen zien er evenwel niet schitterend uit.

Tegen heug en meug beginnen we ons voor te bereiden op een tweede dag in het kleine Moralejo, schatten in dat de beperkte leatuurvoorraad dan tegen de middag helemaal opgebruikt zal zijn, en wat dan? Maar tegen die

tijd houdt het opeens op met regenen en als aan de lucht hier en daar wat lichte vlekken verschijnen, pakken we jilings in en vertrekken. Net als we in het zadel klimmen, worden we zelfs door een waterzonnestraal uitgewuifd, is dat geen goed teken? We gaan richting zuidwest, naar Alcántara, voor het vervolg van de rit van gisteren.

De weg klimt en daalt niet al te steil, maar de stormachtige westenwind maakt van elke heuvel een kleine col. Op het vlakke halen we amper 15 per uur, in de afdalingen mits flink bijtrappen 25. De mouwen van mijn regenjack flapperen en klapperen in de wind als losgeslagen zeilen. Is dit Patagonië met zijn helse stormwinden? Nee, nog lang niet natuurlijk, maar met de grauwe, jagende wolken boven het weidse landschap heeft het er wel iets van weg.

Dat landschap is overigens best aardig om te zien: uitgestrekt, golvend, eindeloos, hier en daar doorsneden door kleine, grillige bergketens. Er zijn partijen heide, olijfgaarden en

rotsbezaaide plateaus. Het is hier rustig ook, in dit afgelegen stuk Spanje dicht bij de Portugese grens: de eerste 30 kilometer na Moralejo komen we niet één dorp tegen.

Na de middag verschijnt er meer structuur aan de hemel: helwitte tot diepgraauwe wolken drijven nu tegen een melkachtige achterlucht, hier en daar breekt een vlek blauw door, af en toe treft een zonnestraal, een schijnsel de aarde. De wind blijft hard tekeer gaan.

Het stadje Alcántara ligt op de andere over van de Taag. We zakken de diepe vallei in en vallen meteen op een indrukwekkende brug uit de 2<sup>de</sup> eeuw. Het wegdek bestaat nog steeds uit de solide plaveien die we uit de Oudheid kennen. Pal in het midden van de brug staat een soort triomfboog, waar we onderdoor rijden naar de andere over toe. Het is compleet stil en verlaten hier, als in een surrealistisch decor. Dan gaat de weg omhoog naar de oude vestingstad Alcántara.

#### *DE SPANJAARDEN*

*Dat Spanjaarden geen goedlachse, extroverte zuiderlingen zijn, wist ik al. Ze zijn gereserveerd naar buitenlanders toe. Zelf reizen ze nauwelijks in het buitenland en ze spreken bijna nooit een vreemde taal. Aan dat gebrek aan vertrouwdheid met reizen zal hun afwerende houding wel te wijten zijn, dacht ik.*

*De mensen van Extremadura evenwel zijn niet slechts gereserveerd, maar vaak erg stug, op het botte af, met name daar waar je het het minst verwacht: in de horeca. De bediening in bars en restaurants is kortaf, soms bars. Maar zelden kom je er iemand tegen die een wat meer tegemoetkomende toon aanslaat of een spontane glimlach tevoorschijn haalt.*

*Niet dat ze écht onvriendelijk of vijandig zijn. Als je de weg vraagt (in het Spaans), wordt je geholpen, soms gaat men zelfs een eindje mee als het uitleggen niet goed lukt. Hun plompheid is meer de buitenkant, een kwestie van stijl en goede manieren. Onder mekaar evenwel zijn Spanjaarden bijzonder luidruchtig. Verbijsterend is de kakofonie van stemmen die tijdens de siësta-uren uit bars boven het gerinkel van koppen en glazen uit klinkt. Je kan moeilijk zeggen dat Spanjaarden in bars gesprekken voeren, het is meer door mekaar heen roepen, tegen mekaar opboksen. 's Avonds op de camping is de nabuurschap van Spaanse burens niet om naar uit te kijken. Hun dagritme lijkt niet op dat van de fietser, die op een vroeg uur naar bed wil om 's ochtends tijdig te kunnen vertrekken. De Spaanse dag neemt immers na de siësta, omstreeks 5 uur in de namiddag, een nieuwe start en werkt naar een avondmaal om 10 uur. Nadien begint het vrije deel van de dag, dat een behoorlijk stuk inpalmt van wat wij gewoonlijk nacht noemen. Vooral in het weekend, als Spanjaarden uit de steden naar het platteland trekken, is het gewoonte om tot onwelvoeglijk laat door te gaan met eten, drinken en (luid) praten. Natuurlijk, zij zijn hier thuis, buitenlanders hoeven zich slechts aan te passen. Daarom zijn oordoppen een onmisbaar attribuut voor de fietsende kampeerder.*

*In bars en restaurants en overal waar mensen samenkomen is de teevee steeds prominent aanwezig. Niet dat er gekeken wordt – tenzij er voetbal is en er is heel veel en heel vaak voetbal – maar terwijl in de meeste West-Europese landen de teevee teruggedrongen is naar de privé sfeer, maar hij hier nog steeds deel uit van het publieke geluidsdecor.*

*Over de Spaanse gewoonte tenslotte om elk weekend in arena's duizenden prachtige stieren op deskundige, soms fijnzinnige wijze dood te martelen, zal ik het maar niet hebben. Hoe komt het toch dat de corrida hier, en alleen hier volksamusement is? Maar er is hoop: op de televisie althans heeft het voetbal het stierengevecht*

Een toeristische wandeling door het stadje wordt een al even bevreemdende ervaring als de passage over de brug. Alcántara is bezaaid met *palacios*, *iglesias* en *conventos*, hier sinds de 16<sup>de</sup> eeuw in tijden van grotere welvaart neergezet. Ze liggen op een hoopje bijeen temidden van veelal kleine huisjes en zijn alle in min of meer gevorderde staten van verval. De kerken zijn gesloten. Op de bescheiden hoofdstraat na is er in de stegen geen beweging te bekennen. Op de piepkleine Plaza d'Espangna, bij de hoofdkerk, heersen verlatenheid en stilte; alleen een lelijk beeld van de een of andere godsdienstfanaat met heksenvingers kijkt verteerd door een innerlijk vuur ten hemel. Op een desolaat plain zijn achter de afbrokkelende gevels van ooit prestigieuze paleizen kleine krotten ingericht als in een Zuid-Amerikaanse *favela*. Alcántara sterft, bedolven onder een dood gewicht van eeuwen. Van de tijd daarvoor, toen de Moren de stad haar naam gaven (Al Cantara), hebben de *conquistadores* en de katholieke ijveraars geen steen overeind gelaten. Daar hebben ze hun eigen ding mee gedaan.

Het tempeest dat 's nachts over de stad raast, lijkt tegen de ochtend bedaard. Maar de wind wil nog van geen wijken weten en staat nog harder dan gisteren. Toen ging hij wild en rukkerig tekeer, nu is hij een constante dommekracht die zonder aflaten over de vlakke raast. Gelukkig rijden we in zuidoostelijke richting, zodat hij eerder langs zij zit, maar ook zo remt hij de snelheid af. Het traject naar Cáceres wordt dus één lange evenwichtsoefening, waarbij je voortdurend moet corrigeren om niet onderuit te gaan. Dat geeft een onveilig en erg onplezierig gevoel, temeer daar vandaag het beschuttende schouderdje langs de wegwand ontbreekt. De witte randstreep houden is met een krachtige zijwind geen sinecure.

Even na de koffiepauze gebeurt het toch: van schuin achter ons komt met onthutsende

snelheid een gigantische, inktkleurige wolk aanzetten. Vertwijfeld trekken we de snelheid op in een lachwekkende poging om de dreiging vóór te blijven, maar al gauw zie ik de regensluiers over de velden naar ons toewaaien. We persen er nog een sprintje uit tot bij wat struikgewas dat tegen de berm aangroeit, trekken paniekerig de regenjacks aan terwijl de bui in dikke, felle druppels losbreekt, gooien de fietsen in de gracht en drukken ons voor beschutting tegen de struiken aan. Gelukkig is het tempeest snel uitgeraasd. De zon gaat weer rillerig schijnen, het is koud. Het is oktober; we hadden het kunnen weten.

Zo bereiken we Cáceres, een levendige stad met veel jeugd in het straatbeeld: studenten. Bij onze aankomst op de Plaza Mayor wacht ons daar niet, als in Trujillo, het stille getuigenis van vergane eeuwen, maar de drukte van studentikoze esbattementen. In de rand van wat wellicht een schachtendoop is, krijg ik een kokarde op de wang geschilderd.

Cáceres is net als Trujillo een versterkte stad op een heuvel, met kerken en paleizen die elkaar staan te verdringen binnen de omwalling. De gebouwen zijn in een strenge stijl gebouwd, vele *palacios* hebben hun eigen verdedigingstoren. We bezoeken het museum, lopen wat kerken in en uit en struinen wat rond door stegen en gangetjes, af en toe een blik omhoog naar weer zo'n imposante gevel werpend. Maar uiteindelijk heb je zo'n stadje gauw gezien, tenminste zolang je niet elke museumkast of elk muurwapenschild aan een grondig onderzoek onderwerpt.

Anders dan in Trujillo evenwel heeft zich buiten de muren een aanzienlijke, moderne en zeer levendige stad ontwikkeld. Op de ruime, rechthoekige Plaza Mayor, die pal tegen de muren aanligt, is het een drukte van belang en ook de winkelstraten in de buurt barsten van het volk.

## Het Zuiden 2

In de namiddag nemen we de trein naar Zafra. Het manoeuvre is nodig om de door de regen opgelopen vertraging weer op te halen. Treinen nemen fietsen mee, tenminste als de drukte het toelaat. Het is vrijdagmiddag evenwel en tot onze groeiende ongerustheid zien we hoe het perron geleidelijk volloopt met naar huis sporende studenten. Alleen in de laatste wagon is er nog plaats.

Ontspannen sporen we naar Zafra. Die stemming slaat echter meteen om als we bij het binnenrijden van de stad merken dat er op het

(immense) industrieterrein een reusachtige handelsbeurs aan de gang is. We verwachten ons aan volgeboekte hotels en inderdaad, men verzekert ons dat het niet mee zal vallen om binnen een straal van 50 kilometer (!) nog een kamer te vinden. We lopen op een paar adressen binnen, maar tevergeefs, tot we bij het marktplein toch een kamer vinden die wel besproken is, maar nog niet bezet. Ivonne maakt haar allerbeste indruk en de baliebediende toont ook begrip voor de situatie van de *cyclistas*: na enig getwijfel krijgen we de kamer. Ze is veel te duur

voor wat ze waard is, maar daar malen we niet meer om. Het alternatief is een nachtje wild kamperen op het barre platteland. Ik weet het daar ga je ook niet dood van en vele fietsers draaien daar hun hand niet voor om, maar we vinden dat wild kamperen toch wat zielig - of zijn we gewoon verwend?

We vernemen ondertussen dat de *feria* die Zafra en omgeving in de ban houdt een internationale veefokkerijbeurs is. Maar omtrent dit beestachtige gebeuren heeft zich een feestachtige waaier van animatie en amusement ontwikkeld, met een missverkiezing (Miss Fokstier of zoiets), met popconcerten, kinderamusement, *corridas*, met verkoopstandjes, drank- en eetstalletjes. Het gebeuren houdt volle 8 dagen aan. Het staat te lezen in het vuistdikke programmaboekje dat we in het hotel kunnen inkijken.

Het is dus niet verwonderlijk als we 's ochtends bij het uitrijden van Zafra te maken krijgen met een eindeloze sliert tegenliggend verkeer, auto's en bussen, die allemaal naar de *feria* willen. Het zal duren tot Jerez de los Caballeros, 40 kilometer ver, tot de drukte helemaal oplost.

Afgezien daarvan wordt het een schitterende dag. De ochtendbewolking wordt

door een vanuit het noorden aanwaaiende lucht weggedreven. Het najaar staat lekker te zonnen en het landschap is mooi. We rijden door kraaknette, witte dorpen en het terrein golft lieflijk. Vlak vóór Jerez worden de hellingen steiler en langer en wordt het landschap meer spectaculair.

Jerez de los Caballeros is een authentiek en sfeerrijk stadje met in het oog springende kerken en een fort; het zou best een prettige overnachtingplaats zijn geweest. Maar volgens de weerkaarten is de atmosfeer nog lang niet stabiel, zodat we met nog meer vertraging rekening moeten houden. Daarom willen we nog wat meer in zuidelijke richting opschieten, tot Fregenal de la Sierra, tegen de grens van Extremadura aan. De weg leidt over een paar lage passen en is zo goed als verlaten, ook al is het een nationale weg. Ligt dat aan de zaterdag? Aan de siësta? Of is de hele streek tijdelijk ontvolkt door de foor in Zafra? Het welbehagen kan niet op.

Te Fregenal laat de *feria* zich nog een laatste keer voelen: in het voor de hand liggende, betaalbare hotel zijn alle kamers bezet. We kunnen niet anders dan in het chique Hotel Cristina een dure kamer nemen en genieten van de verwennerij die daarmee gepaard gaat.

## Andalucia en de Sierra Morena 2

De god van de herfst is ons goed gezind: we voegen nog een stralende nazomerdag toe aan de vakantie. Helblauw de hemel, zachtwarm de zon. We vertrekken welgezend na het lekkere avondmaal en de rustige nacht in het stijlrijke hotel. Eerst gaat het nog een tijd door de golvende vlakke, roerloos in de stille zondagochtend. Dan duiken de heuvels van de Sierra Morena op. Daarachter liggen Andaloesië en Sevilla, daar wacht het vliegtuig naar huis.

We kiezen ervoor om niet langs de N435 naar Aracena te rijden, maar langs kleinere wegen, lukraak door de bergen, beseffend dat dat ons niet slechts rust, maar ook een lastig parcours kan opleveren. En inderdaad, vanaf Fuentes de León, net over de grens van Andalucia, gaat de weg als een kermisattractie op en neer. Bergaf moet continu worden afgeremd om in de bruuske bochten niet het struikgewas in te duiken, bergop is het zoeken naar de kleinste versnellingen. Ook het wegdek is minder goed en over een bepaalde afstand zelfs compleet stuk gereden. Qua snelheid boeken we vandaag een laagterecord: 13,5 km/u, al is het de kortste van alle dagetappes.

De rust is evenwel ook van de partij. Het landschap is uiterst landelijk en best aardig, met nu eens dichtbegroeide, olijfgroene hellingen

waar hier en daar een loofboom een herfsttint aan toevoegt, dan weer ronde heuvels met gelig gras, hier en daar een weids panorama met witte Andaloesische dorpen. In de buurt van dorpen knorren varkens in de olijfgaarden of staan koeien dommig naar de voorbij sukkelende fietsers te staren. Alle beesten genieten hier trouwens, tot de slacht of de arena, van vrije uitloop: agro-industriële stallingen kwamen nergens voor.

De camping van Aracena ligt andermaal een flink eind buiten de stad. In de late namiddag brengen we met de fiets een bezoek aan het stadje. Dat wil zeggen: we gaan er in de late zon lui op een terrasje zitten om het *va-et-vient* gade te slaan van de Spanjaarden, die allen met gebakjes en drankjes en drukke conversaties in de weer zijn. Het leven langs zijn genierterige, weke kant. Als de zon wegzakt over de daken, valt ook de schaduw van het einde van de reis over ons heen. We klinken erop.

Het campingrestaurant gaat om 18 uur, als de weekendgasten weg zijn, dicht. Op het terrein blijven verweesd achter: 2 bemande tenten en één bewoonde caravan; daar kun je geen keuken voor openhouden. Even buiten de muren echter is er een landelijke bar, de Casa Praderia, waar men voor ocharme 2 klanten de

neus niet ophaalt. De vrouw des huizes kookt zelf smakelijke, eenvoudige gerechten. Ze is bovendien ook in ons welzijn geïnteresseerd, informeert naar wie en wat en waarom en schudt meewarig het hoofd als ze verneemt dat we *cyclistas* zijn. De teevee staat niet aan in deze landelijke herberg, waar een sfeer van lang geleden hangt. Nadien gaan we in het licht van de halve maan weer naar de tent toe. We gaan nog even zitten veteranen op een koude bank en laten de sterren schijnen. Morgen zakken we naar de vlakke van Andaloesië, en dat zal het einde zijn.

Zakken betekent afdalen. Maar dit keer niet in die mate dat we de ganse dag de voeten op het stuur kunnen leggen: er zit regelmatig nog een snok in de weg en bovendien zit de wind tegen.

Het gaat dus minder lichtvoetig dan verwacht en het betert niet als we voorbij halfweg van de tot dan merkwaardig rustige N435 af gaan om het verwachte drukke verkeer te ontwijken, want de lokale wegen draaien en keren en gaan plagerig op en neer.

De geplande camping van Guillena ligt niet minder dan 20 kilometer van het dorp vandaan, bij een stuwmeer in de bergen. Dat is er dan toch echt te veel aan, zodat we doorrijden tot Alcalá del Río, waar we intrekken in hetzelfde pension van 3 weken geleden.

Het was geen fijne dag om te eindigen – zijn laatste dagen dat ooit? Stoïcijns nemen we het avondmaal in dezelfde bar waar ook 3 weken geleden de schotels zo hard op tafel werden gegooid en werken ons de volgende ochtend door het hectische verkeer naar de luchthaven.

## Reisinfo

**Data:** van 16 september tot 7 oktober 2003.

**Transfer:** lijnvlucht Brussel – Sevilla met SN Brussels Airlines.

### Reisschema

1. Luchthaven Sevilla → Alcalá del Río = 22 km.
2. → Cazalla de la Sierra = 68 km.
3. → Zafra = 99 km.
4. → Mérida = 72 km.
5. Bezoek Mérida.
6. → Mijajadas = 75 km.
7. → Trujillo = 60 km.
8. Bezoek Trujillo.
9. → Guadalupe = 81 km.
10. → Navalmoral de la Mata = 69 km.
11. → Jarandilla de la Vera = 62 km.
12. → Parque Natural de Monfraguè = 56 km.
13. Bezoek aan het park.
14. → Gata = 78 km.

15. → Moraleja = 20 km. Afgebroken door de regen.
16. → Alcántara = 56 km.
17. → Cáceres = 70 km.
18. Bezoek Cáceres. Trein Zafra.
19. → Fregenal de la Sierra = 64 km.
20. → Alcalá del Río = 85 km.
21. → luchthaven Sevilla = 22 km.

Afstand: 1138 km.  
Gemiddelde dagafstand: 71 km.

**Logies:** zowel op camping als in meestal eenvoudige hotels.  
Camping: kostprijs voor 2 personen + tentje: € 11 à 13.  
Hotels (prijzen voor tweepersoonskamer):

1. Alcalá: Aguëro € 25.
2. Cazalla: La Mariposa € 30.
3. Zafra: Carmen € 33.
6. Mijajadas: Los Abetes € 30.
7. Trujillo: Boni € 30.
8. Guadalupe: Tena € 22.

10. Navalmoral: Zaragoza € 19.
15. Moralejo: La Encomienda € 36.
16. Alcántara: Al Saif € 32.
17. Cáceres: Al Qazeris € 32.
18. Zafra: Don Quichote € 52.
19. Fregenal: Cristina € 58.

**Maaltijden:** een eenvoudig dagmenu kost € 8 à 10, drank inbegrepen.

**Dagprijs** voor 2 personen: € 63.

**Verkeer:** nationale en regionale wegen zijn meestal aanvaardbaar druk, lokale wegen zijn altijd rustig. Bijna alle wegen hebben een schouder van een metertje. Autobestuurders passen op voor fietsers.

**Wegen:** in uitstekende staat.